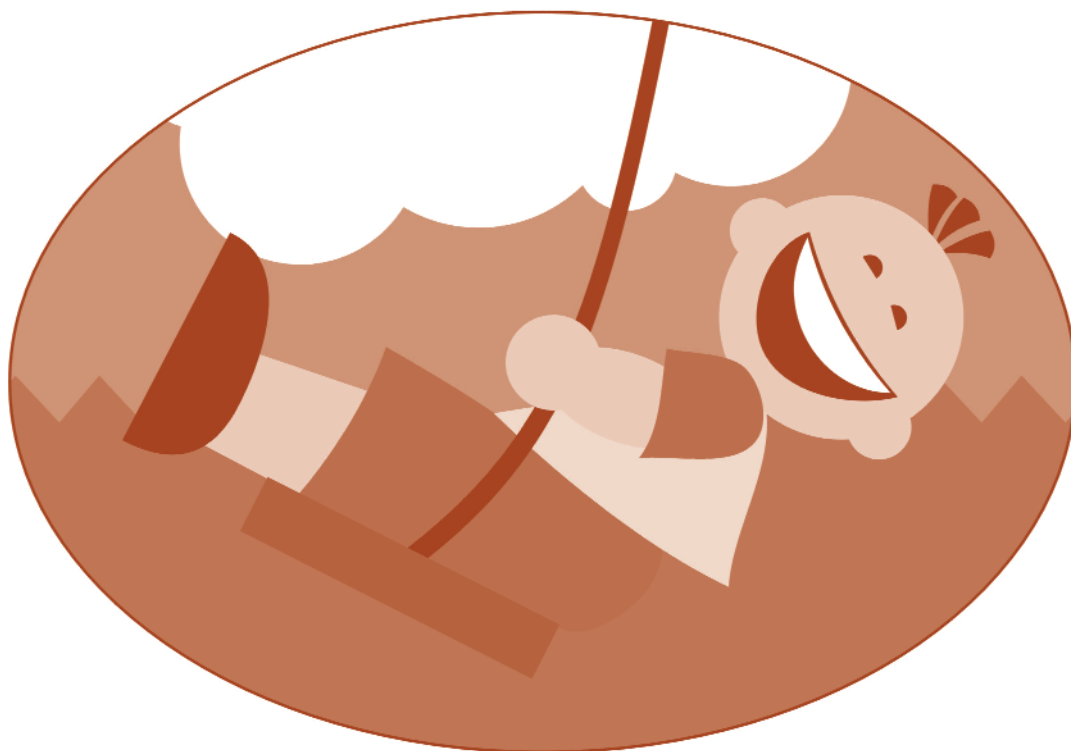

I D Ő R D É R K E R I

-Itt van az ősz...-

A játékról

-Játszani jó! -jegyzet

Kalendárium

-Mindszentek hava

Mese

-Mátyás király és a tisztesség

Észkerék

-Gondolkozz, oldd meg!

Információk

-Mit? Hol? Mikor?

Pályázatok

-India-

-Logó-

Játszani jó!

Emberi létünkkel egyidős a játék, a játszás utáni vágy. Már az ősi kultúrákban is felfedezhetjük a játéknak, játékosságnak kezdetleges nyomát, mely végigvonul történelmünkön. A játék nagyon mély és fontos emberi szükségleteket elégít ki, ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy végigkísér életünk minden szakaszán.

Fő tevékenységként azonban a gyermekkorra jellemző. Ha megfigyelünk játszó gyerekeket, észrevehetjük a viselkedésükön, az

arc kifejezésükön, gesztusaikon, hogy milyen mély átéléssel, érzelmekkel élik át a játék élményét, ennek során

gazdagodnak tapasztalataik az őket körülvevő világról. Folyamatosan új ismereteket szereznek a tárgyak anyagairól, formáiról, méreteiről, emberi viselkedésformákról, szerepekről; kezdetben egyedül, majd később társakkal begyakorolva a különböző társas helyzetekben szükséges kommunikációs és szociális képességeket.

Csecsemő- és kisgyermekkorban a játék szoros összefüggésben van a mozgásfejlődéssel, elősegíti az érzékszervek összehangoltabb működését. Jó, ha ilyenkor mindenféle - természetesen balesetveszély nélküli - színes tárgy veszi körül a kisbabát, amikből kedve szerint választhat, és amik több érzékszervét is foglalkoztatják. A játék során szerzett tapasztalatok révén fejlődik a kicsik figyelme, értelmük nyiladozni kezd. Kúszással, mászással, gurulással utána is nyúlnak a számukra különösen vonzó tárgyakkal. A jártatás tudó kisgyermek számára még jobban kitárulkozik a világ, sőt maga a járás is játék, anyukák és apukák

szívesen emlékeznek arra, mikor egy év körüli csemetéjük lankadatlan lelkesedéssel és kitartással ismétli újra és újra a lépéseket. Ebben az időszakban jó szolgálatot tehet egy-egy kötéllel húzható, guruló, műanyagból vagy fából készült kiscica, kutyus vagy lovacska figura.

Játszóterei megfigyelés, hogy a nagyobb gyerekek is szívesen játszanak ilyen típusú játékkal. A kisgyerekek különösen kedvelnek egymásba, illetve egymásra rakható üreges és tömör kockákkal építgetni, különböző anyagokkal (pl. homok, víz stb.) tölthetőket, kiönteni, csoportosítani; közben különféle problémák, feladatok merülnek fel a játék során, amire aktívan keresik a lehetséges válaszokat, kísérleteznek.

A tárgyi környezet megismerésén túl a nagyobb gyermek játékában megjelenik az utánzás, melynek révén megjeleníti a felnőttek - elsősorban szülei - világából a számára fontos jelenségeket. Az utánzást táplálja az "olyanná szeretnék válni" vágya, az azonosulás igénye, de utánzás révén csökken a szeretett felnőtt hiányának a feszültsége is.

Például ha azokkal a mozdulatokkal ringatja a kislány a babáját, mint ahogy őt szokta az anyukája, akkor a mozdulattal együtt "odavarázsolja" az anyát, még ha fizikailag nincs is jelen. Később az óvodáskori szerep-játékoknak is alapja az utánzás a megfigyelt viselkedésről, tevékenységről.

Sok fantáziajátékot ismételten lejátszanak a gyerekek, ez megszeli, csökkenti annak az

élménynek a feszültségét, ami a gyereket foglalkoztatja, és ami a játékában szerepel. Ezáltal a belső történések, állapotok kihe-lyeződnek, megtestesíthetők a játékban (ját-szóeszközökkel és játékos helyzetekben), ezál-tal már ő uralkodik az élményen, csökken tehetetlenség-érzése.

Játék közben kitágulnak a tér és az idő határai. Sajátos tudatállapot ez, mintha a fazékról levett fedő az autó kormányja volna, s máris mehet a kocsikázás a forgalomban. Mintha a kiterjesztett két kar szárny volna, mellyel kezdődhet a repülés. A gyerekek ilyen jellegű szabad játékát, a spontaneitást nem szabad a felnőtteknek befolyásolni.

Kisiskolás korban előtérbe kerülnek a szabályjátékok. Gondoljunk például azokra a játékokra, ahol a gyerekek maguk alakítják ki a szabályokat, és betartásukra kényszerülnek. A szabályjátékok közé sorolhatók a tár-sasjátékok sokaságai. A társasjátékok üzéséhez bizonyos fokú szellemi érettség szükségeltetik, általában mások által felállított szabályrend-szerhez kell alkalmazkodni. Minden játékosnak célja a versengés, a nyereség a játékban. Ha a

versenytársak szeretetteljes viszonyban vannak egymással, a versengés növeli az önbecsülést, és abban nincsenek vesztesek, csak győztesek.

A társasjáték az iskolás, kamasz és fel-nőttkorban is a más tevékenységekhez képest viszonylag háttérbe szorult játszás fő típusa, melynek során fejlődik, differenciálódik kap-csolatteremtő-, erősítő képességük. Sok ismerettel gyarapodnak az emberi kapcsolatok világáról, együttműködési készségük kiszélesedik. Az együttjátszás, a közös élmények öröme színezi át ezeket a cse-lekvéseket. Bizonyára mindannyian fel tudunk idézni olyan élményeket, játékokat, amelyek a játszótéren értek a közös együttjátszás során. Nekem például a nyári hőségben hűsítésként is szolgáló közös locsolkodások jutottak eszem-be...

Fontos útravaló mindannyiunk életében, hogy a gyerekként és ifjúként megélt játékok mélységéből, kincseiből minél többet mentsünk át a felnőttégünk szürke, megfáradt hétköznap-jaira, mint ahogy a nagy német drámaíró, Schiller írja: "Az ember csak akkor ember valóban, amikor játszik."

Móni

Információk

PROGRAMOK

Huszi út - Kerék u.:

Családi hétvége október 20 - 21-én: szombaton kirándulás, vasárnap sorversenyek, vetélkedők, India-nap

Huszi u.:

Kézműves foglalkozások: kedden, szerdán és csütörtökön 16 órától (korlátozott számban még várunk jelentkezőket)

Diavetítés: péntekenként 17 órától

Baba - mama klub: minden hétfőn 11 órától (okt.1-jén szeretettel várunk minden jelentkezőt)

Gyűrű u.:

okt.7.: *makramé;* 14.: *gyöngyfüzés*
okt.21.: *levélképek ragasztása*
okt.28.: *fejdíszek készítése*

Lajos u.:

Kézműves foglalkozások (várunk minden jelentkezőt)

Zemplén u.:

A részletes programokat kifüggesztjük!

KARÁCSONYI VÁSÁRT SZERVEZÜNK!

Az **óbudai játszótérek** (Kerék u.-Huszi út- Lajos u.) kézműves csoportjai által készített karácsonyi ajándékokból **KIRAKODÓ VÁSÁR-t** rendezünk **DECEMBERBEN**. Az így befolyt összeget a későbbi kézműves foglalkozások alapanyagaihoz használjuk majd fel. Ezen a vásáron szívesen árulnánk az otthonról hozott karácsonyi díszeket is.

Előre is köszönjük támogatásukat !

MINDSZENTEK HAVA

Október - hasonlóan a szeptemberhez - a régi római naptárban elfoglalt, a sorban nyolcadik helyéhez kapcsolódóan kapta a nevét. Latinul a nyolc „octo”, így lett belőle október.

Ebben a hónapban már biztosan észrevesszük, hogy ősz van. Hiszen az éjszakák már hűvösekek, hajnalban zúzmara, didergés fogadja a korán kelőket. A levelek már a piros, a zöld, a barna s a sárga árnyalataiban pompáznak, s így varázsolják festőivé a legegyszerűbb fákat is. A fák nemcsak megszínesednek, hanem lombjait is kezdik elveszíteni, tarka szőnyeget terítve ezzel az amúgy szürke földre.

Az is igaz, hogy a sötétség már sokkal tovább tart, mint a világosság, de ha szerencsénk van, a vénasszonyok nyara még meleget varázsol a nappalokra.

Októberben kezdik el a szüretet a hegy-és domboldalakon, ekkor tartják a nagy szüreti mulatságokat. Készül a must, hordókba teszik érlelni a bort.

Befejeződik a gyümölcsöskertekben a gyümölcsök, termések betakarítása is (pl.: dió, mogyoró, téli alma).

De tudjátok bizonyára azt is, hogy nem csak a kertek adnak termést ilyenkor, hanem az erdőkben a fák és bokrok is. Melyikötök ne szedne szívesen gesztenyét, tobozt, makkkot, galagonyát, kökényt, csipkebogyót, s ne tenné el szívesen a hűvösebb napokra, hogy majd játék, lekvár, dísz készülhessen belőle?

Most már javában benne vagyunk a tanévben, biztosan túl vagytok néhány dolgozaton, rázós feleleten, s jó pár oldalt betöltötték a fejetekbe a tankönyvekből tanáraitok. Talán így

duplán örülni fogtok annak, hogy október 23-a nemzeti ünnep, s ezen a napon nem kell iskolába menni. Szeretném - persze csak ha az időjárás is engedi -, ha elmennétek kirándulni, gyűjtenétek sok levelet, ágat, termést, amikkel azután a szobákat, osztályokat, játszótereket is tudnánk díszíteni.

Nosza rajta, tegyük a hátizsákba az innivalót, uzsonnát, távcsövet s ne felejtsetek otthon az esőkabátot sem!

Márti

Jeles napok:

október 1.: zenei világnap

idősek világnapja

október 4.: az állatok világnapja

október 30.: takarékosági világnap

Vallási ünnepek:

október 4.: Assisi Szent Ferenc ünnepe

október 8.: Magyarok Nagyasszonya

október 18.: Szent Lukács evangélista

október 28.: Szent Simon és Júdás Tádé apostolok

Mátyás király és a tisztesség

Amikor Mátyás király nagy ember lett, hát minden nap kellett vigyék egy kétkerekű kocsival sétálni. Semmiféle állatot nem foghattak a kocsi elé, csak ember húzhatta. Már mindenki megsétáltatta a királyt, hát most a szegény emberre került a sor. Mindjárt jelentkezett a felséges királynál.

- Jó napot, felséges királyom!

- Jó napot, te szegény ember, hát fuvarozni jöttél? - kérdezte a király.

-Igen, felséges királyom, eljöttem, hogy sétáltassam meg a város végéig.

Koók Klaudia

- Na, rendben van, már indulhatunk - mondta a király.

Avval a szegény ember odaállt a kocsi elé, szépen belefogózkodott a hámba, s így elindultak. Amint mentek a városon végig, hát a szegény ember állandóan fordult meg, s nézett hátrafelé. Már a király is megsokallta, hogy vajon miért néz annyiszor vissza. Rögtön megkérdezte:

- Hát mit nézel annyit hátrafelé, te szegény ember?

- Ej, felséges királyom, én azt nézem, hogy a keréknek öt fala van, s mind az ötre elfordul.

Na de gondolkozni kezdett a király, hogy mit jelenthet ez a beszéd, de biza semmiképpen sem tudott létre jönni. Hát egyszer kiérnek a város szélére. Ott rögtön a szegény ember megfordítja a kocsit, s kilép a hámból. Leül a sánc martjára, hogy kipihenje magát.

Azt kérdi a király: - Hallod, te szegény ember,

valamit mondtál a kerékről, amikor jöttünk, hogy öt fala van, s mind az ötre elfordul. Hát ezt te mire mondtad?

- Arra mondtam, felséges királyom, hogy éltem jót is, de éltem rosszat is. Ugyanúgy a felséges királyom is ért jó időt, de biza ért rosszat is. Ahogy forog a kerék, úgy fordul a szerencse is mindenkinek.

- Már értem - felelte a király -, de mért jutott ez a dolog éppen most eszedbe?

- Azért, mert a felséges király ült most fenn a kocsin, s én voltam az, aki kellett húzza. Ez biza nem éppen nagy tisztesség.

- Hát akkor mi a tisztesség, te szegény ember? - kérdezte a király.

- Az lenne most a tisztesség - válaszolta a szegény ember -, ha visszafelé én ülhetnék a kocsiban, s a felséges király atyám húzna engemet.

Ej, erősen megtetszett a királynak ez a bölcsesség, s azt mondta a szegény embernek.

- Na, te szegény ember, rég nem hallottam ilyen okos beszédet, hát gyere, s ülj fel a kocsira, mert én csakugyan elhúzlak hazáig.

Fogta magát a szegény ember, s nagy büszkén felült a kocsira. Olyan büszke volt, hogy a szíve már úgy vert, mint a nagyharang.

Hát a sok városi népek úgy csodálkoztak, mikor meglátták, hogy a király húzza a szegény

Marton Bea

ember kocsiját. Mikor hazaértek, a király, felvitte a szegény embert a palotába, s meg is ajándékozta. Mert erősen szerette Mátyás király az okos embereket.

Válogatósdi

Egy óvatlan állatkerti gondozó nyitva felejtett néhány ketrecajtót, és az éhes állatok egymásba gabalyodtak az etetőnél. Vajon hányféle állatot ismeresz fel? Színezz és számolj!

Az anyóka egy szép őszi délután összegyűjtötte a kertjének terméseit. Sajnos csak egy kosár volt nála, így azok összekeveredtek. Hányféle termést tudsz elkülöníteni a képen? Színezd ki, és nevezd meg azokat!

Kiadja a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Budapesti Központja

Szerkesztő: Till Csaba ■ Lektorálta: Frankó András ■ A lapot írták: Ambrus Móni, Juhász Zsófia, Mészáros Márta, Nagy László, Schreiber Livia, ■ Tördelte: Farkas Péter ■

Felelős kiadó: Győri-Dani Lajos ■ A NYOMDAI MUNKÁKAT A FOLPRINT GYORSNYOMDA VÉGEZTE

Levél cím: 1033 Budapest III, Miklós u.32.

Telefon: 388 - 87 - 60, 388 - 89 - 20

Fax: 368 - 42 - 83

E - mail: mmszbp1@elender.hu

Website: www.kronos.hu/mmszbp

A feladatok megoldását névvel ellátott borítékban adjátok le a játszótér dolgozóinál a megjelenést követő tíz napban. (A helyes megoldásokat és az általa-
tok elért pontszámot a megjelenés után két héttel a játszótérek hirdetőabláján találhatjátok meg.)

I. Karikázd be a helyes választ!

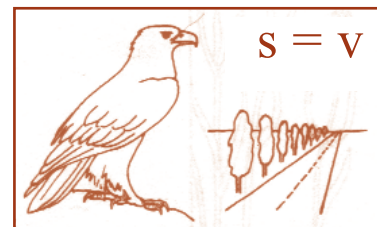
- Melyik nem struccszerű madár?
a, emu *b*, nandu
c, kakadu
- Ki találta föl a fonográfot?
a, Edison *b*, Bólyai
c, Bell
- Melyik ország fővárosa Reykjavík?
a, Észtország *b*, Grönland
c, Izland
- Ki volt Kempelen Farkas?
a, feltaláló *b*, biológus
c, zongorista
- Ki nevezte Széchenyit a „legnagyobb magyar”-nak?
a, Arany jános *b*, Kossuth Lajos
c, Deák Ferenc
- Melyik a legnagyobb olasz folyó?
a, Pó *b*, Piave
c, Tiberisz
- Milyen állat a Fekete István regényéből ismert Csí?
a, vidra *b*, fecske
c, kutya
- Kinek a nevéhez fűződik az első filmvetítés?
a, Lumière - fivérek *b*, Edison
c, Fritz Lang
- Ki repülte át először egyedül az Atlanti - óceánt?
a, Lindberg *b*, Almássy gróf
c, Bessenyei Péter
- Ki fedezte fel a szabadesés törvényét?
a, Leonardo da Vinci *b*, Newton
c, Galilei

Az ábrákat és betűket összeolvasva értelmes szavakat kapsz!

II. Mindig csak egy betűt változtatva juss el a kezdő szótól a záróig, értelmes szavakat alkotva!

FAL	KÉR	RAB
.....
.....
.....
KÁR	MÁK	TÁL

III. Képrejtvények

Pályázat

Folytatjuk utunkat a Föld körül. Mielőtt tovább haladnánk **INDIÁBA**, mesélnék nektek a Magyar-napról.

A programok szokás szerint 3-kor kezdődtek, kézműves foglalkozással. Rajzokat készítettünk, melyekre gyönyörű címereket terveztetek magatoknak. Az elkészült rajzokat számháborúval avattuk fel. Sokat neveltünk a kásaevő versenyen. A vetélkedőben *Kocsik Peti* plusz 5 pontot szerzett, így ő lett a *Magyar-nap* győztese. Ezért érdemes a szorgosan összegyűjtött válaszokat meg is jegyezni!

A *Spanyol-nap* még előttünk áll, mikor e sorokat írom, de mire az újságot a kezdedben tartod, már **INDIÁBAN** járunk.

ÍME A KÉRDÉSEK:

- 1., Melyik kontinensen található India?
- 2., Sorold fel az Indiát határoló országokat!
- 3., Mi India fővárosa?
- 4., Ki vagy mi Godwin Austen?

a./ *Politikus*

b./ *Költő*

c./ *India legmagasabb pontja*

5., Mi az Indiában használatos pénznem?

6., Sorold fel minél több indiai fűszert!

7., Melyik a kakukktojás?

Mitra és Veruha, Gurál, Urva, Mungó, Gaviál

8., Rajzolj le egy Bráhmanát!

9., Kik a Vaisják és a Sudrák?

10., Mik a szent Védák?

a./ *Istenek*

b./ *Vallási könyv*

c./ *Hatalmas templomok sorozata a Himalájában*

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: OKTÓBER 18.

India-napja október 21-én vasárnap lesz, a családi vetélkedőkkel egybekötve. A vetélkedőn plusz pontokat is szerezhetsz!

TERVEZZ LOGÓT!

**NAGY
LEHETŐSÉG!**

A TÜNDEKERT címlapján látható EMBLÉMÁT Te tervezheted. Rajzaidat add le a játszótér dolgozóinak! Az első három helyezett értékes jutalomban részesül, a legjobb munka lesz az új logó!